

*І. А. Гасюк,
к. фіз. вих., доцент, завідувач кафедри фізичної культури та спорту,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія*

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ НА ПРИКЛАДІ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

I. Gasuyk,
managing chair physical training and valueology, PhD in philosophies, docent

FACTORS OF INFLUENCE ARE ON DEVELOPMENT OF PHYSICAL CULTURE AND SPORT ON THE EXAMPLE OF THE KHMELNYTSK AREA

У статті висвітлені результати факторного аналізу щодо виявлення провідних факторів, що впливають на динаміку розвитку фізичної культури і спорту у Хмельницькій області. Охарактеризовано їх зміст та необхідність врахування під час розробки програм розвитку фізичної культури і спорту.

In the article the lighted up results of factor analysis are in relation to the exposure of leading factors which influence on the dynamics of development of physical culture and sport at the Khmelnytsky area. Their maintenance and necessity of account is described during program of development of physical culture and sport development.

*Ключові слова: фізична культура, спорт, розвиток, державне управління.
Key words: physical training, sports, development, state administration.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку — це науково обгрунтоване передбачення напрямів розвитку країни, окремих галузей економіки або окремих територіально-адміністративних одиниць, можливого стану економіки та соціальної сфери в майбутньому, а також альтернативних шляхів і строків досягнення параметрів економічного і соціального розвитку. Прогноз економічного і соціального розвитку є засобом обгрунтування вибору тієї чи іншої стратегії та прийняття конкретних рішень органами законодавчої та виконавчої влади, органами місцевого самоврядування щодо регулювання соціально-економічних процесів [4]. У галузі фізичної культури та спорту основними учасниками та відповідальними уповноваженими органами державного прогнозування та розробниками програм соціального та економічного розвитку в галузі фізичної культури та спорту є центральний орган виконавчої влади, обласні, місцеві, районні державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На думку багатьох дослідників, основними проблемними питаннями в практиці прогнозування стану розвитку фізичної культури та спорту і, відповідно, прийняття адекват-

них певній управлінській ситуації рішень, залишаються такі: визначення переліку ендогенних та екзогенних факторів, що впливають на динаміку розвитку окремих підсистем та галузі фізичної культури та спорту; визначення основних чинників впливу на основні показники розвитку спорту для всіх та фізкультурно-оздоровчої роботи серед інвалідів; спорту вищих досягнень; фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи серед учнівської молоді; вибір та обгрунтування найбільш доцільної та адекватної управлінської ситуації процедури прогнозування, яка включає: вибір інформаційної бази; статистичну обробку отриманих емпіричних даних; розробку відповідних прогнозних моделей; перевірку надійності, прогностичності, адекватності, стійкості отриманих прогнозних значень; застосування та їх апробацію шляхом імітаційного моделювання.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Провести факторний аналіз та визначити провідні групи факторів, які мають визначальний вплив на динаміку розвитку фізичної культури і спорту у Хмельницькій області, а також, обгрунтувати їх зміст та необхідність їх врахування під час розробки програм розвитку фізичної культури і спорту.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дослідження нами були включені показники соціально-економічного розвитку Хмельницької області, окремих підсистем галузі фізичної культури і спорту — матеріально-технічного, кадрового, фінансового забезпечення,

інших результуючих показників загальною кількістю 69 перемінних, які були згруповані в матрицю вихідних даних за відповідними роками.

Нами були визначені основні статистичні характеристики досліджуваних показників, нормальність розподілу, проведено попарний та частковий кореляційний аналіз, групування та відбір даних для подальшого опрацювання. Результат розрахунку описових статистик засвідчив, що відібраний нами для дослідження набір вихідних даних індикаторів за показниками асиметрії та ексцесу, які не перевищували рекомендованих значень, [1; 2; 3] характеризується нормальним розподілом, що дозволяє застосувати кореляційний та факторний аналізи.

Для дослідження характеру та міцності взаємозв'язків між досліджуваними індикаторами нами були розраховані для усієї сукупності коефіцієнти кореляції Пірсона та Спірмена. Загальний аналіз кореляційних матриць засвідчив, що між досліджуваними показниками існує велика кількість достовірно значущих взаємозв'язків, які підтверджуються високими коефіцієнтами кореляції, тому надалі нами вивчалися лише ті, в яких коефіцієнти кореляції становили 0,75 та більше. Для зменшення розмірності та визначення основних факторів, які визначають динаміку та напрям розвитку галузі фізичної культури і спорту в Хмельницькій області, окремих її підсистем, нами був проведений факторний аналіз за методом головних компонент із процедурою "varimax" обертання.

Для визначення провідних факторів впливу на розвиток фізичної культури і спорту в Хмельницькій області загалом нами були відібрано 22 індикатора. Результати тесту Kaiser-Meyer-Olkin та критерій сферичності Barletta засвідчили, що вибірка для проведення факторного аналізу є прийнятною (КМО: 0,657 — задовільна адекватність; В: значення $p < 0,05$). Проведений факторний аналіз дозволив визначити, що на розвиток галузі фізичної культури і спорту загалом по Хмельницькій області мають суттєвий вплив чотири фактори, частка сукупної пояснюваної дисперсії яких становить 92,5 %. Перший фактор, ми визначили його як економіко-демографічний, внесок у сукупну дисперсію 46,3%; другий — фінансово-результативний (16,8%); третій — ресурсно-мотиваційний (16,5%); четвертий — кадрово-результативний (12,8%) (див. табл. 1).

Перший фактор утворила група показників, які характеризують фінансово-економічний та демографічний стан області та галузі. Великими факторними навантаженнями характеризуються такі індикатори: бюджетні видатки області на розвиток фізичної культури і спорту; валова додана вартість з розрахунку на одну особу; середньомісячна заробітна плата працівників по Хмельницькій області; індекс цін на послуги фізичної культури і спорту; загальна кількість населення та інвалідів по Хмельницькій області тощо. Цей фактор свідчить, що розвиток фізичної культури і спорту в Хмельницькій області визначальною мірою залежить від фінансового та економічного стану області, кількості та складу населення, які споживають послуги фізкультурно-спортивного характеру. Другий фактор утворили такі показники: будівництво нових спортивних споруд та об'єктів; фінансові результати фізкультурно-спортивних підприємств до оподаткування та загальна кількість населення, охопленого усіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи.

Інтерпретація цього фактора зводиться до залежності розвитку галузі від процесів розвитку наявної матеріально-технічної бази, ефективності діяльності фізкультурно-спортивних організацій і, як наслідок, кількості населення, що споживає відповідні послуги. Третій фактор утворили такі індикатори: витрати домогосподарств на фізичну культуру і спорт; кількість осіб, що займаються усіма видами спорту у Хмельницькій області, та наявна спортивна матеріально-технічна база. У цьому контексті слід зазначити, що на розвиток фізичної культури і спорту впливають фінансово-ресурсні та особистісні уподобання населення щодо занять відповідними видами спорту, що тягне за собою інтенсивність експлуатації наявної спортивної бази. Четвертий фактор зумовлений наявним кадровим забезпеченням діяльності галузі з комплексним поєднанням якості їх роботи, що виражається в обсягах реалізованих послуг галузі фізичної культури і спорту в Хмельницькій області. Подальше дослідження комплексного впливу виявлених факторів на розвиток галузі фізичної культури і спорту в Хмельницькій області виявило, що 25% накопиченої пояснюваної дисперсії становлять другий і четвертий фактори, які характеризують саме показники якості та ефективності власної діяльності галузі.

Для проведення факторного аналізу підсистеми "Спорт для всіх та фізкультурно-оздоровча робота з інвалідами" нами було відібрано 21 індикатор.

Результати тесту Kaiser-Meyer-Olkin та критерій сферичності Barletta засвідчили, що вибірка для проведення факторного аналізу є прийнятною (КМО: 0,756 — достатня адекватність; В: значення $p < 0,05$). Факторну модель для цієї підсистеми галузі утворили п'ять факторів, які в сукупності склали 100% пояснюваної дисперсії. Перший фактор ми визначили як фінансово-соціальний, в який увійшло 7 індикаторів, із внеском до сукупної пояснюваної дисперсії 43,9%; другий фактор — організаторсько-результативний (26,8%) — утворили 8 показників; третій фактор — ресурсно-діяльнісний (10,9%) склали 3 індикатори; четвертий і п'ятий — демографічний та якісно-результативний, із внесками до сукупної пояснюваної дисперсії 10,3% та 9,4% відповідно (табл. 2).

Найбільші факторні навантаження в першому факторі мали такі показники: валова додана вартість з розрахунку на одну особу; бюджетні видатки області на фізичну культуру і спорт; бюджетні видатки на "Спорт для всіх". Друга група показників характеризує соціальний аспект, а саме: загальна захворюваність за усіма видами хвороб на 100000 населення у Хмельницькій області; кількість інвалідів на 1000 населення; коефіцієнт природного приросту населення. У цьому контексті можна зробити висновок, що на розвиток підсистеми "Спорт для всіх та фізкультурно-оздоровча робота з інвалідами" найбільший вплив мають економічний стан області, фінансування цієї підсистеми, а також показники демографічного руху населення, якість життя, з точки зору фізичного та духовного здоров'я та динаміка процесів інвалідизації населення. Другий фактор утворили 8 індикаторів, які характеризують організацію роботи з населенням та результативні показники цієї діяльності, що можна інтерпретувати як залежність результатів діяльності зазначеної підсистеми галузі від ефективності організації роботи з населенням первинних організацій, клубів тощо, відповідно, динаміка розвитку підсистеми обумовлена якістю та ефективністю власної діяльності. Третій фактор —

це показники матеріально-технічного та інформаційного забезпечення діяльності підсистеми, які свідчать про залежність її розвитку від наявних спортивних споруд, майданчиків за місцем проживання та у місцях масового відпочинку громадян, якості та охоплення населення відповідної територіально-адміністративної одиниці заходами інформаційно-пропагандистського спрямування. Четвертий фактор визначають показники кадрового забезпечення в співвіднесенні з наявним населенням, яке є найбільшою споживачкою групою відповідних послуг цієї підсистеми галузі, що вимагає врахування кількості та якості кадрового складу підсистеми для її розвитку на основі врахування демографічної ситуації в регіоні. П'ятий фактор складає всього один індикатор, а саме: кількість неповнолітніх засуджених за скоєні злочини, що може свідчити про доволі значний вплив на розвиток підсистеми загальної криміногенної ситуації в регіоні, а також про можливість нівелювання негативних антисоціальних проявів за рахунок проведення серед відповідних верств населення фізкультурно-вихованої, спортивно-масової роботи в системі спорт для всіх. Подальше дослідження комплексного впливу факторів на процеси розвитку цієї підсистеми виявило, що найбільший сукупний вплив мають перший, другий та п'ятий фактори з загальною пояснюваною дисперсією 50,7%, а саме: економічний стан області, фінансування діяльності та розвитку підсистеми, з одного боку, а з другого, показники власної діяльності; другу групу утворили третій та четвертий фактори, з внеском у сукупну пояснювану дисперсію 30,0%, до яких належить матеріально-технічне, інформаційне, кадрове забезпечення діяльності та розвитку спорту для всіх та фізкультурно-оздоровчої роботи з інвалідами.

Для проведення факторного аналізу підсистеми галузі "Фізичне виховання та спортивно-масова робота в навчальних закладах" нами було відібрано 11 індикаторів. За результатами тесту Kaiser-Meyer-Olkin та критерію сферичності Barletta встановлено, що вибірка для проведення факторного аналізу є прийнятною (КМО: 0,679 — задовільна адекватність; В: значення $p < 0,05$) (табл. 3).

Проведений факторний аналіз виявив три фактори, які обумовлюють розвиток цієї підсистеми галузі

Таблиця 1. Результати факторного аналізу за методом головних компонент з "varimax" обертанням за основними показниками галузі фізичної культури і спорту у Хмельницькій області

Групування перемінних вихідного масиву даних за факторною належністю			
Компоненти факторної моделі	№	Перемінні вихідного масиву даних	Факторне навантаження
Перший фактор – економіко-демографічний	10	Загальний обсяг продажу товарів фізичної культури і спорту	,951
	3	Бюджетні видатки області на фізичну культуру і спорт	,937
	17	Середньомісячна заробітна плата працівників у Хмельницькій області	,930
	2	Валова додана вартість з розрахунку на одну особу	,905
	15	Кількість населення у Хмельницькій області	-,900
	19	Кількість інвалідів у Хмельницькій області	,876
	24	Кількість громадських організацій фізичної культури і спорту	,857
	5	Використано коштів з усіх джерел фінансування на розвиток фізичної культури і спорту	,831
	21	Середньомісячна заробітна плата працівників в галузі фізичної культури і спорту у Хмельницькій області	,820
	18	Загальна захворюваність за усіма видами хвороб на 100000 населення Хмельницької області	,818
	52	Коефіцієнт природного приросту населення по Хмельницькій області	,714
	7	Індекс цін на послуги фізичної культури і спорту	,639
	Другий фактор – фінансово-результативний	9	Будівництво нових спортивних споруд та об'єктів
55		Загальна кількість населення охоплених усіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи	,930
22		Фінансові результати від звичайної діяльності підприємств ФКіС до оподаткування	-,502
Третій фактор – ресурсно-мотиваційний	16	Витрати домогосподарств на фізичну культуру і спорт	,878
	54	Загальна кількість осіб, що займаються усіма видами спорту по Хмельницькій області	,792
	26	Всього спортивних споруд у Хмельницькій області	,534
Четвертий фактор – кадрово-результативний	56	Загальна кількість інвалідів, охоплених усіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи	,822
	23	Загальна кількість найманих працівників у галузі фізичної культури і спорту в Хмельницькій області	-,745
	11	Обсяг реалізованих послуг фізичної культури і спорту в Хмельницькій області	-,700
	25	Загальна кількість штатних працівників галузі у Хмельницькій області	,510

із загальною накопиченою пояснюваною дисперсією 90,8%.

Перший фактор утворили п'ять показників, які в сукупності можна класифікувати як фінансово-соціальний фактор із внеском у сукупну пояснювану дисперсію 49,7%. У другий і третій фактори увійшло по три показники із внесками у сукупну дисперсію 21,7% та 19,3%, які ми визначили як ресурсно-демографічний та кадрово-результативний відповідно. У першому факторі найбільшими факторними навантаженнями характеризувались такі показники, як: бюджетні видатки області на фізичну культуру і спорт; валова додана вартість на одну особу; видатки на спортивну роботу. Також у цей фактор увійшов показник чисельності населення області, що навчається в навчальних закладах усіх типів. Тому, слід вважати, що вектор та інтенсивність розвитку цієї підсистеми галузі визначають економічний стан області, обсяги фінансування та кількість населення, яке є споживачем послуг фізкультурно-освітнього та спортивно-масового характеру, що надаються відповідними навчальними установами.

Другим за впливовістю на процеси розвитку підсистеми галузі є ресурсно-демографічний фактор, до якого з найбільшими факторними навантаженнями увійшли такі показники: кількість населення віком від 5 до 24 років у Хмельницькій області; кількість наявних спортивних споруд відомчої належності.

Таблиця 2. Результати факторного аналізу за методом головних компонент з "varimax" обертанням за основними показниками підсистеми галузі фізичної культури і спорту "Спорт для всіх та фізкультурно-оздоровча робота з інвалідами" у Хмельницькій області

Групування перемінних вихідного масиву даних за факторною належністю			
Компоненти факторної моделі	№	Перемінні вихідного масиву даних	Факторне навантаження
Перший фактор – фінансово-соціальний	2	Валова додана вартість з розрахунку на одну особу	1,043
	3	Бюджетні видатки області на фізичну культуру і спорт	,947
	18	Загальна захворюваність за усіма видами хвороб на 100000 населення Хмельницької області	,947
	35	Бюджетні видатки на "Спорт для всіх"	,904
	20	Кількість інвалідів на 1000 населення	,902
	52	Коефіцієнт природного приросту населення	,639
Другий фактор – організаторсько-результативний	56	Кількість інвалідів, охоплених усіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи	,531
	51	Підлітки перебували на обліку в кримінальній міліції у справах неповнолітніх	-1,025
	43	Організації, що проводять фізкультурно-оздоровчі роботи за місцем проживання громадян	-,965
	9	Будівництво нових спортивних споруд	,911
	55	Загальна кількість населення, охопленого усіма видами фізкультурно-оздоровчої роботи	,853
	38	Проведених заходів центром "Спорт для всіх"	,747
	57	Кількість осіб, що взяли участь у спортивно-масових заходах	-,608
Третій фактор – ресурсно-діяльнісний	42	Кількість центрів "Спорт для всіх"	,592
	63	Кількість підлітків, що займаються в клубах "Спорт для всіх"	,524
	36	Кількість проведених заходів центром "Інваспорт"	,998
	40	Кількість проведених заходів інформаційно-пропагандистського спрямування	-,777
Четвертий фактор – демографічний	39	Спортивних майданчиків за місцем проживання громадян	-,579
	34	Кількість населення віком 25 років і старше	-1,092
П'ятий фактор – якісно-результативний	41	Штатні працівники центру "Спорт для всіх"	,513
	50	Неповнолітні засуджені за скоєні злочини	-,627

Ці показники тісно пов'язані з кількістю учнівської молоді, яка займається три рази на тиждень, що підтверджує залежність інтенсифікації використання наявної спортивної бази від процесу залучення до систематичних занять молоді області з урахуванням динаміки демографічних показників відповідного вікового контингенту населення. Третім за значенням є кадрово-результативний фактор, який ут-

ворили показники кадрового забезпечення та кількості молоді, яка відвідує заняття з фізичної культури та виховання в навчальних закладах, у тому числі і в спеціальних медичних групах. Таким чином, на динаміку розвитку підсистеми впливають показники охоплення молоді фізкультурно-оздоровчою та освітньо-виховною роботою, яка, природно, значно залежить від кількісно-якісного складу кадрового корпусу. Подальше дослідження комплексного впливу факторів на динаміку розвитку цієї підсистеми виявило, що перший і третій фактори є визначальними із внеском до сукупної пояснюваної дисперсії 40,9%, що дозволяє констатувати переважну залежність динаміки розвитку підсистеми від результатів власної діяльності поряд із обсягами її фінансування.

Таблиця 3. Результати факторного аналізу за методом головних компонент з "varimax" обертанням за основними показниками підсистеми галузі фізичної культури і спорту "Фізичне виховання та спортивно-масова робота в навчальних закладах" у Хмельницькій області

Групування перемінних вихідного масиву даних за факторною належністю			
Компоненти факторної моделі	№	Перемінні вихідного масиву даних	Факторне навантаження
Перший фактор – фінансово-соціальний	3	Бюджетні видатки області на фізичну культуру і спорт	1,011
	45	Загальна кількість осіб, що навчалися у навчальних закладах області	-,986
	2	Валова додана вартість у розрахунку на одну особу	,955
	48	Видатки на спортивну роботу МОНМСУ	,943
	66	Віднесені за станом здоров'я до спеціальної медичної групи	,716
Другий фактор – ресурсно-демографічний	44	Населення віком від 5 до 24 років у Хмельницькій області	,930
	65	Займаються три рази на тиждень фізичною культурою і спортом	,824
	47	Спортивних споруд відомчої належності МОНСМУ	,740
Третій фактор – кадрово-результативний	46	Працівників ФКіС у навчальних закладах області	-,667
	67	Відвідують заняття у спеціальних медичних групах	,920
	64	Відвідують заняття в загальноосвітніх навчальних закладах	-,789

У результаті проведеного факторного аналізу було виокремлено три фактори, які здійснювали вплив на розвиток та функціонування даної підсистеми галузі із сукупною пояснюваною дисперсією 98%. Перший фактор утворили сім показників, які ми класифікували як фінансово-демографічний, із внеском до сукупної дисперсії 42,8%. Другий фактор ми визначили як організаторсько-результативний із пояснюваною дисперсією 37,8%. До

Таблиця 4. Результати факторного аналізу за методом головних компонент з "varimax" обертанням за основними показниками підсистеми галузі фізичної культури і спорту "Спорт вищих досягнень, олімпійський, паралімпійський, дефлімпійський спорт" у Хмельницькій області

Групування перемінних вихідного масиву даних за факторною належністю			
Компоненти факторної моделі	№	Перемінні вихідного масиву даних	Факторне навантаження
Перший фактор – фінансово-демографічний	5	Використано коштів на розвиток ФКіС	1,021
	27	Населення віком від 10 до 34 років у Хмельницькій області	-1,007
	28	Бюджетні видатки області на спорт вищих досягнень	,997
	31	Спортивні споруди відомчої належності	,974
	59	Призові місця, що обіймали спортсмени центру "Інваспорт"	,787
	69	Витрачено коштів за видами спорту	,684
	33	Кількість видів спорту, якими займаються інваліди	,529
Другий фактор – організаторсько-результативний	30	Кількість тренерсько-викладацького складу в Хмельницькій області	1,000
	60	Кількість інвалідів, що займаються усіма видами спорту	,962
	61	Підготовлено розрядників, присвоєно спортивне звання	,883
	33	Кількість видів спорту, якими займаються інваліди	,882
	54	Кількість осіб, що займаються усіма видами спорту	,807
	68	Загальна кількість очок за видами спорту	-,744
	58	Підготовлено членів збірних команд України	-,540
Третій фактор – ресурсно-масовий	29	Фінансування центрів інвалідного спорту	,938
	32	Види спорту, що культивуються у Хмельницькій області	,865
	9	Будівництво нових спортивних споруд	-,693

змісту третього фактору увійшло три показники із внеском до сукупної дисперсії 17,3%, який ми охарактеризували як ресурсно-масовий. Зміст першого фактору утворили сім індикаторів, з яких найбільшим факторним навантаженням характеризувались показники фінансування підсистеми галузі та демографічні показники області, а саме: кількість коштів, використаних на розвиток фізичної культури і спорту загалом; бюджетні видатки області на фізичну культуру і спорт; кількість коштів, які були витрачені на розвиток відповідних видів спорту; населення області віком від 10 до 34 років. Таким чином, слід відзначити, що на розвиток спорту вищих досягнень суттєвий вплив мають обсяги фінансування та якісні показники демографічного стану області відповідної вікової групи населення. Також до змісту цього фактору увійшли якісні показники, які характеризують власне діяльність центру "Інваспорт". Другий фактор утворили результативні показники діяльності цієї підсистеми, а саме: кількість підготовлених розрядників та осіб, яким присвоєно спортивне звання; кількість осіб, що займаються усіма видами спорту; загальна кількість очок, набраних за видами спорту в області загалом; підготовлено членів збірних команд України. Вищезначені показники власної діяльності тісно пов'язані з індикатором забезпечення тренерсько-викладацьким складом, адже досягнення відповідних результатів, розвиток певних видів спорту, насамперед залежать від якісно-кількісного складу кадрового корпусу спорту вищих досягнень, олімпійського, паралімпійського, дефлімпійського спорту. Отже, другим за значущістю чинником впливу на розвиток цієї підсистеми галузі є кількісно-якісний склад кадрового забезпечення, відповідно, результати його професійної діяльності. Зміст третього фактору, на нашу думку, доцільно визначати за показником, що характеризує кількість видів спорту, які культивуються на території відповідного регіону. Слід відзначити, що з ним пов'язаний показник будівництва нових спортивних споруд, що є логічним поєднанням, адже розвиток нових видів спорту вимагає наявності матеріально-технічної бази, без якої досягнення масовості, і тим більш високих спортивних результатів, не можливе. Дослідження комплексного впливу факторів виявило, що найбільшою сукупною пояснюваною дисперсією в 65,0% характеризуються другий і перший фактори.

ВИСНОВКИ

Таким чином, підводячи підсумки проведеного дослідження, необхідно зазначити, що для досягнення стійкого позитивного ефекту в справі розвитку фізичної культури і спорту необхідно враховувати фактори, які мають визначальний вплив на тенденції та динаміку цього процесу. Також важливим у цьому контексті є факторна структура, яка визначає, що на розвиток окремих підсистем галузі впливають неоднорідні за своїм змістом та силою фактори, що обумовлює необхідність здійснення розробки відповідних цільових та комплексних програм за підсистемами галузі, заходів та формування джерел їх реалізації тощо.

Подальші наукові пошуки можуть бути спрямовані на дослідження інших механізмів державного управління розвитком галузі "Фізична культура і спорт".

Література:

1. Бююль А. SPSS: искусство обработки информации. Анализ статистических данных и восстановление скрытых закономерностей: [пер. с нем.] / Ахим Бююль, Петер Цёфель. — СПб.: ООО "ДиасофтОП", 2005. — 608 с.
2. Моосмюллер Г. Маркетинговые исследования с SPSS: [учеб. пособ.] / Г. Моосмюллер, Н. Ребик. — М.: ИНФРА-М, 2009. — 160 с.
3. Наследов А.Д. SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных наука: [учеб. пособ.] / А.Д. Наследов. — СПб.: Питер, 2005. — 416 с.
4. Форум: Законодавство України. — 2010. — Документ 1602-14, редакція від 23.03.2000, чинний — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1602-14>. — Закон України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України".
Стаття надійшла до редакції 02.07.2013 р.